

**LÄHIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN
SEUTUYHTEISTYÖSSÄ
Maaseudun PARAS -seminaari
27.11.2006**

TtL, Seutukuntajohtaja Kirsti Ylitalo
Oulunkaaren seutukunta

Oulunkaaren seutukunta ja Vaala

Kuntien väkiluku 30.6.2006

li	6 952
Kuivaniemi	1 987
Pudasjärvi	9 367
Utajärvi	3 217
Yli-li	2 264
Ylikiiminki	3 420
Vaala	3 692
Yhteensä	30 899

Oulunkaaren Hyvinvoinnin terveyskeskus v. 2003

Periaatteet:

Lähipalvelut järjestetään jokaisessa kunnassa

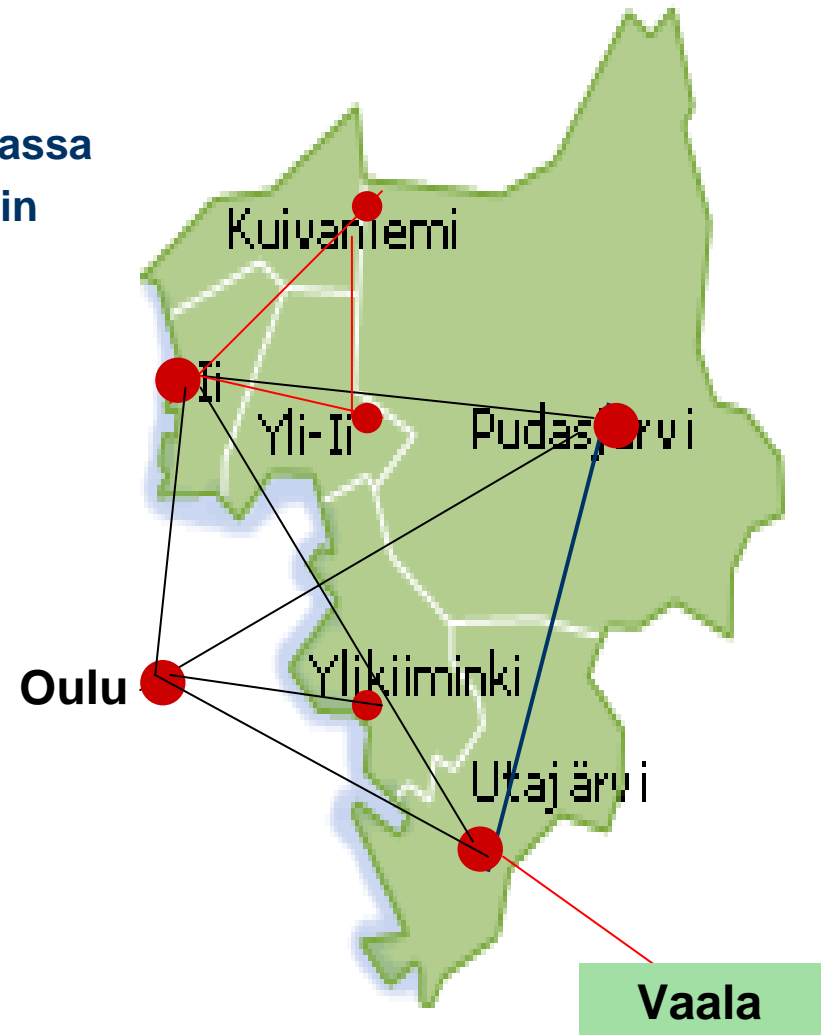
Erikoisosaamista jaetaan keskuspaikoittain

Erityispalvelujen tuottamisesta on sovittu yhteisesti

Erityisosaajat verkostoituvat ja tekevät työnjakoa

Yritysten ja järjestöjen rooli palvelujärjestelmässä

- Alueterveyskeskus,
- keskuspaikka
- Lähipalvelupiste

PALVELUYHTEISTYÖTÄ JA KUNTALIITOKSIA

Utajärven ja Vaalan sosiaali- ja terveystalveluyhteistyö

Oulunkaaren ympäristöpalvelut

Oulunkaaren sosiaalipäivystys

Oulunkaaren etävastaanotto –ja etäkonsultaatiot

li- Kuivaniemi –kuntaliitos

Oulu- Ylikiiminki –kuntaliitos

Pudasjärvi-Taivalkoski -kuntaliitosselvitys

Utajärvi-Vaala –kuntaliitosselvitys?

Oulu- Yli-li –kuntaliitosselvitys?

Lähipalvelut?

- Lähipalvelujen käsitteestä ja sisällöstä ei selkeää määritelmää:
- terveydenhuollossa koko perusterveydenhuollon toiminnallista kokonaisuutta
- sosiaalipalveluissa perustason palveluja

Kokko 2003 ja 2004:

”Perusterveydenhuollon lähipalvelut ovat perustavanlaatuisia palveluita, joita väestö tai ainakin osa käyttää toistuvasti ja joilla on läheinen yhteys paikallisiin muihin palveluihin, esim. sosiaalitoimen vanhuspalveluihin, kouluun jne.”

”Hoitavan henkilön ja potilaan välinen hoitosuhde ja molemminpuolinen toisensa tunteminen...”

”Sellaiset palvelut, joiden pitää olla luonteensa vuoksi lähellä ihmisiä, ovat jokaisessa kunnassa tarjottavia lähipalveluita.”

Oulunkaaren lähipalvelut kuntien näkökulmasta

Terveydenhuolto:

Lääkärin vastaanotto

Laboratorionäytteiden otto

Neuvolatoiminta

Työterveyshuolto

Sairaankuljetus

Perushammashoito

Perusfysioterapia

Mielenterveystyö

Sosiaalipalvelut lähipalveluna:

lasten päivähoito

perussosiaalityö

kehitysvammatyö

vanhusten kotihoito

vanhusten palveluasuminen

ja pitkäaikaishoito

Erityispalvelut?

Erityispalvelujen määrittelemiseksi konkreettisia ehdotuksia varsinkin sosiaalipalvelujen osalta

Esim.

- Lastensuojelu
- Päihdehuolto
- Vammaishuolto
- Erityispäivähoito
- Kasvatus- ja perheneuvola
- Sosiaalipäivystys
- Puhe- ja kuulovammaisten tulkkipalvelut

Terveydenhuollon osalta erityispalveluja ei ole selkeästi määritelty

- **Seudulliset palvelut**
- **-> perusterveydenhuollon erityispalveluita?**

Esim.

- Työterveyshuolto
- Ympäristöterveydenhuolto
- Mielensterveystyön avopalvelut
- Psykososiaaliset palvelut
- Päihdepalvelut
- Laboratorio- ja kuvantamispalvelut

Lähipalvelujen turvaaminen?

- Palvelujen keskittäminen väistämätöntä
- Kustannusten ja osaamisen keskittyminen kasvukeskuksiin?
- Mikä on lähipalvelujen rooli tulevaisuudessa?
- Minkälaista osaamista lähipalveluissa tarvitaan?
- Voiko erityisosaaminen olla hajautettua?
- Miten lähipalveluja ja erityispalveluja koordinoidaan ja johdetaan?

Teknologia

Osaaminen

Toimintamallin muutoksen edellytykset:

Verkostoituneen terveydenhuollon malli

Laajennettu tiimi 1:

Työnjako

1. Helppo pääsy asiantuntijan puheille
Hoitotakuu

2. Potilas hoidetaan omassa terveyskeskuksessa

3. Verkostomalli;
-hoitaja-lääkäri työparit
-ylikunnallinen asiantuntijaverkosto
-perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito lähentyvät

4. Informaation liikuttava tehokkaasti
- toimivat tietojärjestelmät,
videoyhteydet ja työnhallinta-alustat

5. Tieto- ja osaamisvalmiudet riittävät joka tasolla

6. Potilaasta nykyistä aktiivisempi toimija

Hoitoprosessit

Ennaltaehkäisy

Verkostoitunut terveydenhuolto - videoneuvottelun käytäntöjä

1. Diabetes-etuvastaanotto: Ulla Rajala, dos

- Pudasjärvi, Utajärvi, Vaala: 1/2005->
- Kuivaniemi: 9/2005->

2. Diabetes - etävastaanotto – Liisa Hiltunen, LT

- li, Yli-li: 9/2005

3. Täsmäkoulutuksia: tk: puhelinneuvonta, P-PSHP:n

**pandemia, laitteiden käyttökoulutusta
(esim. tympanometri)**

- Videoneuvotteluna lin Micropoliksesta 7 kuntaan

4. Lääkärien ja hoitajan kokoukset 5/2005->

- Videosillan kautta 6-7 kuntaan

5. Ohjausryhmien ja kehitystyöryhmien kokouksia

6. P-PSHP etävastaanotto kuntiin 11/2005

- Psykiatria, lastenpsykiatria, kirurgia/traumatologia, lääk.kuntoutus

7. Hoitajien koulutusohjelma 9/2005->

- 77 hoitajaa

- koulutus videoneuvotteluna alueen 7 terveyskeskukseen

8. Lisäksi käynnistymässä sosiaalityön etäpäivystys ym.

Verkostoitunut terveydenhuolto - videoneuvottelun käytäntöjä

Laryngiitin vaikeusaste

Oire	0 p	1 p	2p
Nivokas	ei ole	jonkin verran vaikeus	vaikeus
Tiingitysvaikeus	ei ole	vaikeus	hyvin vaikeus
Tiivakkaa yskää	vain harvoin	tiheästi	jatkuvasti
Ääntäminen	ei ole	heikolla	keuhon ääntämisellä
Äänen väri	ei ole	kuivana	epänormaali

A grid of video conference windows showing various participants in a meeting. The central window displays a slide with the title "Laryngiitin vaikeusaste" and a table of symptoms and severity levels. The table is as follows:

Oire	0 p	1 p	2p
Nivokas	ei ole	jonkin verran vaikeus	vaikeus
Tiingitysvaikeus	ei ole	vaikeus	hyvin vaikeus
Tiivakkaa yskää	vain harvoin	tiheästi	jatkuvasti
Ääntäminen	ei ole	heikolla	keuhon ääntämisellä
Äänen väri	ei ole	kuivana	epänormaali

A grid of video conference windows showing various participants in a meeting. The central window displays a close-up of a man with a beard and glasses, wearing a suit and tie, who appears to be the speaker or a key participant in the meeting. Other windows show various other participants in different settings, some in a meeting room and others in a more casual office environment.

Oulunkaaren sosiaali- ja terveystoiminta

- Puitelain mukainen yhteistoiminta-alue
  - » mukaan otettavien tehtäväalueiden rajaus
  - » organisaatiomalli
  - » rahoitusmalli
  - » henkilöstön asema
  - » aikataulu
  - » tiedottaminen
- Seudullinen kehittämistoiminta?
- Selvitys käynnistynyt 1.11.2006
- Selvitysmies LT Olavi Timonen
- Kunnille esitys siitä, miten edetään 30.4.2007
- Kunnat ilmoittavat, miten he lain velvoitteen
- 20.000 asukkaan piiristä toteuttavat 30.6.2007 mennessä
- Sosiaali- ja terveystoiminta käynnistää toimintansa 1.1. 2009
- lin ja Yli-lin pilotointi v. 2007

Oulunkaaren sosiaali- ja terveysterveyspiirihanke

- **TAVOITTEET:**
- - lähi- ja seudullisten palvelujen vahvistaminen
- - henkilöstön saatavuuden turvaaminen
- - perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon parempi yhteensovittaminen
- - potilasryhmiä varten laaditut palvelu- ja hoitoketjut
  - sopimus eri toimijoiden yhteistyöstä ja työnjaosta
  - voimavarojen käytöstä ja seurannasta
  - seurattavista laatu- ja tulostavoitteista
- - palvelu- ja hoitoketjujen koordinointi ja organisointi (potilasmanageri; valtuutus toimia molemmilla puolilla)
- - toiminnan rahoituksen ennustettavuuden paraneminen
- - sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön perustaminen (esim. liikelaitos)

Toimintamallin edellytys: YHTEISTYÖ

- **Kuntalaiset**
- **Terveyskeskukset**
- **Sosiaalipalvelut**
- **Sairaanhoitopiiri**
- **Yliopisto**
- **Kansaneläkelaitos Rahoittajat**
- **Yritykset**
- **Seutukunta**
- **Kansainväliset verkostot**

Oulunkaaren seutukunta:

Terve Kunta –verkoston jäsen

Terveyden edistämisen laatusuosituksen pilotointialue

Terveyttä ja Hyvinvointia Oulunkaarelle – koulutus (ESR)

Verkostoitunut terveydenhuolto (STM)

Verkostoituneet sosiaalipalvelut (STM)

Hyvinvoinnin Tietoverkot (EAKR)

Verkostoterveyskeskus (Tekes)

www.oulunkaari.com/hyvinvointi